

II. STRATİGRAFI - PALEONTOLOJİ ÇALIŞTAY'I GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Deniz ATEŞ

Birincisi Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü ile TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından 28 - 29 Ekim 2000 tarihlerinde Alanya'da düzenlenen Stratigrafi --Paleontoloji Çalıştay'ının ikincisi 27 - 29 Ekim 2001 tarihleri arasında yine Alanya'da yapıldı.. Spesifik bir çalışma alanı sayılmasına rağmen 70 delegenin Çalıştaya katılımı sağlandı. Delegeler,, Kurumlar ve Üniversitelerde konular üzerinde çalışan bilim; insanlarından oluşuyordu. Çalıştay'ın amacı; bilim insanlarının konu „üzerindeki araştırmaları ve çalışmalarını, günlük işlerinden uzaklaşabilecekleri, bir arada olabilecekleri ve yalnızca bu bilim dalıyla ilgili faaliyetlerde, bulunabilecekleri bir platformda paylaşabilmelerini ve tartışabilmelerini sağlamaktır.. Çalıştay, Paleontoloji Çalışma Grubu Başkanı Vedia Toker ve Odamız Başkanı Aydın Çelebi'nin açılış konuşmalarıyla başladı., Aydın Çelebi'nin *"ffostl bir Jeoloji* Nmml Sir Bilimsel Felsefe, Paleontoloji ve diğer Jeoloji bilimnin şemsiyesi altında h a in tut n kilim dallan arasındaki ilişkilerin nasıl olduğuna ve nasıl olması gerektiği* bunların taphmsal yaşama nası*

katkı sağlayabileceği" sorularının yanıtlarını aradığı açılış konuşması şöyleydi: *"Sayın Konuklar • Değerli Meslektaşlar,*

Jeoloji Mühendisleri Qeası Wemeim. Kmmim adına, sizleri saygıyla selamlıyorum..

Bizler Jeoloji'nin kuram ve uygulama alanlarında çalışanlar, rahatsız insanlarız. Görünenle yetinmiyoruz. Derinde olanı, görünmeyeni arıyoruz. Buraya gelirken yol yarmasında gördüğümüz düzensizlikler bizi rahatsız ediyor. Sorgulamaya sevk ediyor İstifin neresinde olduğumuzu, ya da ortamdaki değişimin nedenlerim düşünmeye koyuluyoruz. Bu alışkanlık toplumsal yaşamdaki verili ilişkileri "de sorgulamaya götürüyor bizi. Dogmayla., ön.yargıyla, taassupla yeünemiyoruz. Var olan, moda olan, genel geçer açıklamalar tatmin etmiyor bizi

Diğer yandan,, gözlemlerimiz sadece üç boyutlu değil, zaman derinliğini de içeren bir perspektifi zorunlu kılıyor Bu da bizi ayrıca rahatsız ediyor. Kayaçları ve fosilleri tarihsel bir süreç içinde anlamlandırma hastalığına yakalanmışız.. İflah olmayız artık. Pastoral bir görüntü bizi dinlendirmiyor, tedir-

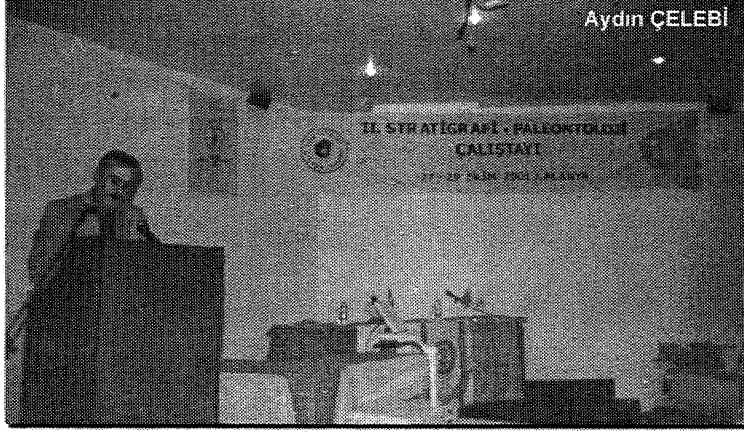
gin ediyor.. Belki de., en çok Jeoloji ile örtüşen bu rahatsızlıklar; yetineme, şüphelenme, sorgulama, sürekli gözlem hali, uslam-
• lama edimleri bilinir ki,.. bilimin,, bilim-yönteminin unsurları.

Haddim olmayarak buradaki değerli akademisyen-

lerimizin, bilim insanlarının alanına gönderme yaptığının farkındayım., İzninizle mesleki alanımızda sıkça yaşadığımız uç eğilimler dolayısıyla., bu konuda biraz daha. ileri gitmek isterim. Teori - pratik, bilim - uygulama, sorunsal şeklinde yansıyan olgu bizleri fazlasıyla meşgul ediyor. Ve çoğu kez sığ, dogmatik tartışmalarla., fanatik taraftar kutuplaşmalarıyla sonuçlanıyor.

Her şeyden önce belirtmek gerekiyor» bilim,, olguların MriMrilmesi., depolanması, yığılması mmlmına gelmiyor.. Başka bir ifadeyle **salt gödende** ya da deneyle yetinen **ampirisist** yaklaşım ve buradan **yola çıkan** tümevarıma yöntemle smirk bir anlayış., bilimi bir bütün **olarak** anlamlandırmıyor. Gözlem, ve tümevarım yöntemi aslında kuramın sınırdığı, dayanak oluşturduğu somut verileri topluyor: Gözlem yoluyla elde edilen veriler kuramın geçerliliğini onaylama da başvurulan denetim araçları oluyor. Bilimin betimleyici tasvirici değil açıklayıcı olması gerekliliği, kuramsal boyutu temel kılmaktadır: Kuramla gözlem arasındaki diyalektik birliktelik . teorinin belirleyiciliğinde gelişiyor

Biz düz aynalar sisfematığıyle olmasa da kuramla gözlem arasındaki bu diyalektik birliktelik, bilim ve uygulama ilişkisi alanına da taşınabilir Böylesi bir bakış açısı bizleri her şeyden önce uygulamanın dar sınırlarına, hapsolmaktan, ufuksuz bir alanda debelenmekten kurtarır. Bu anlamda en şanslı bilim belki de Jeolojidir. Bilim ve uygulamanın birbirini eşsiz ölçüde desteklediği mesleğimizin, dar kalıplara dökülmesi bir anlamda kendi zenginliğimizin inkarını ifade ediyor.

Aydın ÇELEBİ

Böylesi bir yaklaşımla son zamanlarda yaşanan büyük depremler sonrası, meslek alanımızda sadece jeoteknik uygulamalara değer verilmesi eğilimini, Jeoloji'nin temel disiplinlerinden olan Stratigrafi ve Paleontolojinin önemsenmeme yakla-

şımını tipik bir dar görüşlülük olarak tercüme ediyoruz. Bu - anlayış ağacı görüp ormanı görememe anlamına, geliyor.. Bir kez diyalektik bütünsel bir bakış açısıyla bu branşları, birbirleriyle etkileşimlerini göz ardı ederek ayırma, bağımsız olgular olarak görme olanağı bulunmuyor. İkincisi, bu faydacı, günü kurtarıcı ve piyasa, endekslı mantığın, teori - pratik birlikteliğini son tahlilde mesleğimize yaşam- suyu veren bilimsel bilgiyi ret anlamına geldiği ortadadır.

Oysa **Jeoloji**, yukarıda **değindiğimiz boyuıtanyta**, **bütünsel** bir kavrayışla ele alındığında sadece uygulamaya ışık tutmasıyla değil, toplumsal yaşamda **yal** göstericilik **olanaklarıyla** da diğer **bilimlerden** • • ayrı bir yerde durur. Örnek olsun; canlı yaşamın uzamdaki konumu, evrimi üzerine yaklaşımı aynı zamanda bir yaşam perspektifi oluşturmaya, hayata karşı bir politik duruş almaya yönelik bir mürşitlik/yol göstericilik sağlar: Sözelimi bu Çalıştay'da tartışılacak olan evrim kuramı ancak böylesi bir bakış açısıyla anlam kazanabilin İnsanın maymunun bir türünden gelişerek • "Oluştugun" bundan yaklaşık bin yıl önce öne süren İbn'i Haldun'dan hu yana bu alanda dogmaya karşı, verilen aydınlanma savaşımının devam ediyor olması, Jeoloji'nin bu konudaki önemine işaret ediyor. Geçtiğimiz yıllarda evrim kuramına karşı karanlık odakların büyük mali ve yönetsel kaynaklar harcayarak yürüttüğü kampanyaya karşı anlamlı bir yanıt ver ilmesi.,bu Çalıştay'ın önemli bir hizmeti olacak gibi görünüyor.

Bu çerçevede. **Jeotofli** Mühendisleri <Mtasi olarak Jeoloji'nin insanlığın aydınlanma sürecinin önemli bir

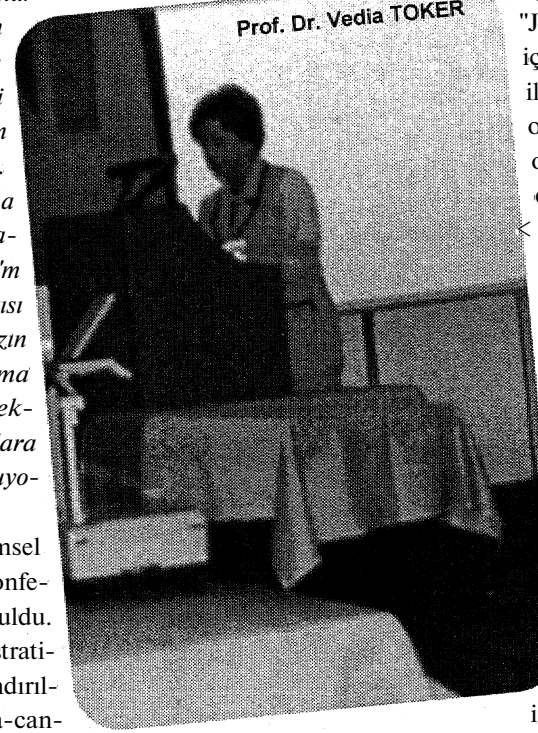
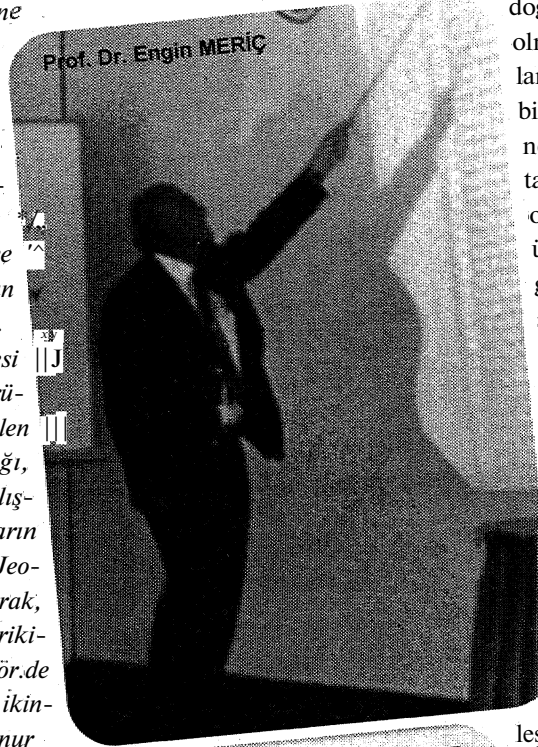
boyutu olarak geliştirilmesine yönelik çabalarımızı sürdürüyoruz. Diğer yandan Jeolojinin bilim ve uygulama anlamında tüm zenginliğini kapsayan bir anlayışı geliştirme kararlılığımızı özellikle vurgulamak isteriz. Bu yolu bilim, meslek ve toplum, çıkarları açısından anlamlı gördüğümüzü belirtiriz.

Bilimin topluma içselleşmesi yönündeki çabalarımızı sürdürüyoruz., Ancak bunun için üretilen bilimsel bilginin tartışılacağı, olgunlaştırılacağı bilimsel alışverişin yapılabileceği ortamların çoğaltılması bir zorunluluk. Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, bilgi deneyim ve ilişki birikimimizi, kaynaklarımızı bu yörde kullanma uğraşısı içerisindeyiz, ikincisini gerçekleştirmek için onur duyduğumuz bu "Çalıştay'ın geleneksel olarak sürmesi ve kurumsallaşması için gerekli iradi çabayı vermeye devam edeceğimizin bilinmesini isteriz.

Jeoloji'ye kuram ve uygulama alanında önemli katkılar sağlayacağı inancıyla, bu Çalıştay'ın gerçekleşmesinde büyük katkısı olan Sn. Vedia Tokar hocamızın şahsında Paleontoloji Çalışma Grubuna, emeği geçen meslektaşlarımıza ve tüm katılımcılara teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum."

Çalıştay kapsamında bilimsel içerikli paneller yapıldı, konferanslar verildi ve bildiriler sunuldu. Tarih öncesi yaşamın, fosil ve stratigrafik kanıtlarla yeniden canlandırılmasının günümüz doğasına-can-

lılarmaya bilimsel ve koruyucu gözle bakabilmenin tek yolu olduğu vurgulandı. Ekonomiyle

doğrudan ilgili olmayan bir alan olması nedeniyle son zamanlarda pek cazip görülmeyen bir bilim dalı olduğu üzücüde olsa neredeyse her konuşmacı tarafından belirtildi. Fakat tüm olumsuzluklara rağmen, bu ülkede, paleontolojinin olması gereken yeri bulması için sonuna kadar çalışılacağı kararı en büyük ortak coşkuydu

Bu Çalıştay'da ayrıca Paleontolojinin Türkiye'deki durumu ve geleceği de tartışıldı. Odamızı temsilen Nuray ÖNOĞLU'nun da katıldığı "Meslek Ve Uygulama Sorunları" isimli Panelde tartışılan bu konu hakkında panelistlerin birleştikleri nokta Paleontolojinin, "Jeoloji Mühendisliği" eğitimi içerisinde hak ettiği önemi ve ilgiyi görmediği, aslında Paleontolojinin özerk bir bilim dalı olduğu ve bu konu üzerinde çalışmak isteyen insanların yeterli olanağa sahip olmadığıydı. Ayrıca görünür bir ekonomik yarara neden ol(a)madan bilim yapmanın zorluğuna da "haklı olarak" değinildi bu panelde.

Çalıştay gecesinde. Paleontoloji mesleğine yoğun emek veren, başarılı çalışmalar yapan, ve yapılmasını teşvik eden, yurtiçi ve yurtdışı yayınları ile roesliğinde "kalıcı izler bırakan, özgün araştırmalara imza atmış değerli Paleontologlardan Prof. Dr. Engin MERİÇ, Prof. Dr. Türker ÖZSAYAR* Prof. Dr. İsmail GEDİK ve

merhum Prof Dn Erol AKYOL* "Üstün Hizmet Plaketi" verildi» Aynı gecede. Paleontoloji Çalışma Grubu'nun kurulmasında ve aktivitelerine devam etmesinde maddi manevî desteğini ve cesaret verici tavırlarını • esirgemeyen Jeoloji Mühendisler! Odası Yönetim Kurulu ile 2. Çalıştay'a ve bu bilim daJına desteklerinden! dolayı MTA , Genel MBd'firliğB'ne "Teşekkür Plaketi"* verildi.

Çalıştayın son güoü ise güncelliğini-hiçbir zaman kaybetmeyen "Evrim"" konusu,. ,KTÜ'den İsmet GEDİK, Prof Dr, Ali DEMİRSOY.Qi.Ü.) ve insan evrimini anlatmak üzere orada bulunan Antropologlar Doç. Dr. ,Ydmaz-ERDAL (U.Ü.) ve Prof. Dr« İzzet • DUYARuı (A.t1). katıldığı bir konferansta tartışıldı, özellikle evrendeki doğal yasaların ortaya çıkışından günümüze kadar geçen süreçler, bugünkü bilgiler ışığında açıklanmaya çalışıldı, son beş milyar yıl içerisinde ..meydana., gelen bu süreçlerin fiziksel, kimyasal ve biyolojik evrimin süreçlerini oluşturduğu vurgulandı.. Evrim kuramının -gelişimi, bu kurama yapılan itirazlar' ve destekleyici, görüşler ile evrim kuramına ve Darwizm'e yapılan eleştirilere değinilerle günümüzdeki bilimsel gelişiri elejin Darwin'ifi görüşlerini desteklediği belirtildi, insan, evrimi konusundaki eldeki fosil bulguların ışığında değerlendirilmeler' yapıldı,» insan, soyunun da diğer canlıların bağı olduğu ilkeler doğrultusunda evrim (eştiği

anlatıldı. Ayrıca, insanların oluşturduğu.."toplumsal hayat sisteminin yeryüzünde yaklaşık 4 milyar yıldan beri oluşup - gelişmekte olan doğal hayat sisteminin, bir devamı olduğu ve bu-değişim- dönüşümün zaman ile ilişkisi ve belirli ilke ve kuralları konusunda vurgulamalar yapıldı. Bu konu ulusal ve özellikle yerel basının oldukça ilgisini çekti.

Bu topluluğun seneye,, vefat eden Ege Üniversitesinden Paleontolog Prof. Dr. Erol AKYUUn anısına,, daha geniş bir kadroyla toplanılması kararlaştırıldı. Geçen yıldan katılımcıların desteği ile oluşturulan "Paleontoloji Çalışma Grubuna" bu sene yeni üyeler kaydedildi ve ilgi olan herkesin katılabilmesi uygun görüldü..

Çalıştay katılımcılarının birleştiği bir nokta Jeoloji Mühendisleri Odasının \soa dönemlerde bilimsel e.t.kin fiklere verdiği desteğin devam . "etmesi gerektiği idi. Ancak bilinmesi gereken bir şey var ki Jeoloji Mühendisleri Odası, bilim basanlarının yanında, onlar ne kadar Jeoloji Mühendisliğinin kurumsallaşması ve halkın çıkarlarının yanında olurlarsa o kadar olacaktır ve bitim insanları toplumdan kopmadan bilim' yapmalı, 'bilimden kopmadan toplumcu olmalıdırlar. Bu "aydın" -olmanın kefaretidir,.